

Lévai Ujság

független gazdasági, kulturális és kritikai hetilap

V. ÉVFOLYAM

34. SZÁM

1938. AUGUSZTUS 24.

Szervezkednek a lévai adófizetők

Az ezidei lévai adókiivetések sérelmei már az egész országban közismertekké váltak és a napilapok hasábjain több cikkkel találkozunk, amelyek ezen ügyvel foglalkoztak.

A napilapok jelentései szerint Léva város területén oly súlyos adókat vetettek ki, hogy azok egyáltalában nincsenek arányban sem a múlt évben kiivetett adókkal, sem az idejéig tényleges bevételekkel. Tavaly ugyanis kevés fellebbezés érkezett be és ebből egyes referensek arra következtettek, hogy indokolt lenne az adóalapok felemelése. Noha a kereseti viszonyok a tavalyival szemben egyáltalában nem mutatnak emelkedő tendenciát, ezen közismert ténynek dacára a lévai adóigazgatóság sokszáz esetben az adóalapot lényegesen felemelte.

Az adóigazgatóság praxisa az lett, hogy a vállomásokat figyelmen kívül hagyják és az adófizetők bevételeit becsléssel állapítják meg. A bevételeknek, a forgalomnak és általában a jövedelemnek ilyen formán való megállapítása a legsúlyosabb sérelmekhez vezet és a lévai adófizetők végre megelégedtek az adókiivetések ezen módját. Az adóprézi nem lehet tovább csavarni.

A becslési eljárásnál az adóigazgatóság oly személyeket is felhasznál becslőnek, akik nem szakemberek és az illető szakmában így fogalmuk sem lehet arról, hogy a másik polgártársnak milyenek a tényleges kereseti viszonyai. Ez a látszat szerint való megadózatáshoz vezet, amely törvénytelen. Nagy az elkeseredés az adóbizottság lévai tagjai ellen is, mert ezeknek lett volna kötelessége az indokolatlan tömeges adóemeléseket a bizottság tárgyalásán megakadályozni.

Értesülésünk szerint az adóigazgatósághoz naponta tömegével érkeznek fellebbezések. Az adófizetők nemcsak egyenként fellebbezik meg a sérelmes esetekben a kiivetést, hanem egységes, közös eljárás megindítását tervezik — a napilapok tudósításai szerint, — a pénzügyi hatóságoknál, elsősorban természetesen a lévai pénzügyigazgatóság vezetőjénél, Páleckó Aladár pénzügyi tanácsosnál.

Az adófizetők közös szervezete egy bizottság lesz, amelynek tagjai minden indokolt esetben személyesen fognak eljárni az illetékes helyen, és összegyűjtik a kirívó eseteket is. Reméljük, sikerül a lévai adókérélmeket közmegegyezéssel el-
törkát. Schubert jobb keze volt. Meg kell jegyezni, hogy a balkez tudta, mit csinál a jobb kéz és viszont.

törkát. Schubert jobb keze volt. Meg kell jegyezni, hogy a balkez tudta, mit csinál a jobb kéz és viszont.

Érdekes volt a rikkanschaboru, amely az Esti Ujság és az Uj Hírek direkt a János vitéz három napjára importált fővárosi rikkancsai között folyt le. A lévai rikkancsok most legalább láthaták, hogy milyen nagy dolog és nehéz feladat jó rikkancsnak lenni.

A rendezői kar közül a forgalmi rendezők voltak a legjobbak, nem volt egy baleset sem, nem volt semmi fennakadás a helyek elfoglalásánál. Nagyszerűen dolgoztak ezek a fiatalberek!

Egy szegedi hölgy, Fogarassy Ödönne a tárgadtatással nyilatkozott a lévai játékokról. Olyasfélét mondott, hogy a szegediekkel is felvehetjük a versenyt! Köszönjük az elismerést, amin — szerintünk — semmit sem ront le, hogy a hölgy: lévai származású...

Nagyszerűen szerepelt Heckmann István dalárda, illetve a kardalások, pláne a dalosnók. Az egyik rajongó úriember lelkesedve kiáltott fel: olyan lelkesen dolgoznak, szeretném megcsókolni őket! Elhiszük neki, már azért is, mert csinosak és fiatalok!

A számok beszélnek. Ezt most is tapasztaljuk. Az egyik újság szerint 5000 ember látta a János vitézt, a másik azt írja üles betűkkel, hogy 25, a harmadik lap szerint 30.000, végül a negyedik 40.000 nézőről tud! A valóság valahol a harminc-öt ezer körül van.

A jövő évi szabadtéri játékok előkészületeit jó lesz lassan megkezdeni. Az idejéig bravur nem mindig sikerül. A jövő előkészítése alatt elsősorban azt értjük, hogy az idejéig tapasztalatait összegyűjtjük, megbeszéljük és meghallgatjuk mindenkinél észrevételeit: egyre tökéletesebbet kell alkotnunk!

Mintha vízből nőtt volna, olyan gyorsan készült el a sátorváros, a vendéglői és egyéb el-
árusítói helyek. A legnagyobb területet Molnár-Jeszzenszky és a Händler Testvérek közös vendéglője, a »Szabadtéri csárda« foglalta el. Igen izléses volt a Vöröskereszt díszes sátra, Balog Emánuel hentesnél nagy volt a forgalom, az en-nivalók modern üvegfalú hűtőszekrényből csábítottak. A legnagyobb forgalmat természetesen a fűtelisták és a posta bonyolították le.

A cserkészek nagyon lelkiismeretesen dolgoztak, vigyáztak a rendre. Bizony nehéz volt keresztüljutni a láthatatlan spárgakordonon, amelyet húztak. Az egyik kis-cserkész még a kerületi főnököt is visszahúzza, amikor be akart jutni az elkerített részbe. Csak a parancsnok közbenjárására sikerült »szorongatott helyzetéből« ki-
szabadulnia.

Mindent összegezve; a János vitéz óriási sikert aratott, a rendezésben nem voltak kirívó hibák. Léva egyszerre híres város lett messze földön és igyekeznünk kell a mostan megszerzett jóhírnevet nemcsak megtartani, de még emelni is, mert lehet!...

Visszaemlékezések a János vitézre . . .

Érdekes volt figyelni a publikumot: minden nap többet tapsolt. A hétfői volt a leghálásabb, a vasárnapi sem volt hálátlan, de a szombat esti bizony fukar az elismerő tapsokban: hja az előke-léség kötelez...

A hangulat mind a három este nagyszerű volt az előadáson éppúgy, mint az előadás után és vasárnap, hétfőn, sőt kedden reggel is még számos mulató társaságot sikerült mindkét kávéházban felfedezni. Az egyik kávéházban csodák-csodájára, az ablakot is kinyitották, amire Léván évtizedek óta nem volt példa. A szellőztetés egy egész percig tartott...

A kávéházak és a főtér környékén lévő éttermek teljes üzemben voltak. Az egyik kávéházban nem kevesebb, mint 47 pincér látta el a szolgálatot. Reméljük nem volt ok a panaszra!

Számos vendégünk lévai bort reklamált, mert azt hitték, úgy hallották, Léva bortermő vidék. Szegyenkezve kellett bevallani, hogy Léván kevés ember iszik lévai bort, de annál több mást.

A lévai vendéglősöket általában dicsérték az izletes kosztért. Köszönjük, hogy városunk jóhírnevét és idegenforgalmát ezzel is növelték. Mert az idegenforgalom éppúgy, mint a szerelem a gyomron keresztül megy...

Az újságírókkal a propaganda bizottság furcsán bánt el, pedig ők csinálták a legnagyobb propagandát. A sajtót, mint demokratikus intézményt félretették az állóhely mellé. Az eredmény az előadástól szülő egyes tudósítások minőségében tükröződik vissza!

Több napilap szerkesztője, kiküldött tudósítója ismerőseivel fordult felvilágosításért, híranyagért, mert a propagandabizottság elfelejtett megfelelő kommunikációt gondoskodni. Reméljük, jövőre másképp lesz...

A falusi lovasok összekülönböztek azon, hogy melyik falu lovagoljon az élen és talán egy kissé össze is verekedtek ezért. A megoldás igen egyszerű, mert minden este más falut lehetett volna előreküldeni.

A műkedvelők közül ki kell emelnünk Pál Katalint, aki nagyszerűen mozgott a színpadon. Reméljük, színésznő lesz belőle és nem házvezetőnő...

Az epizód szerepekben Turpinszky István és Barta Morkó képviselték Lévát és pedig nagyon jól. Barta egyébként sokat segédkezett a rendezésnél és az énekpróbáknál is; elismerés illeti!

Varga Imre, a SzMKE agilis lévai titkára a szabadtéri játékok egyik szellemi kezdeményezője, majd pedig mindenese, hálás rekedtre beszélt:

Meghalt

Hlinka András, a szlovák néppárt vezére.

Hosszas szenvedés után kedden este meghalt Rózsahegyén a szlovák néppárt harcos szellemű ösz vezére **Hlinka András**. Minden tettét a buzgó katolicizmus és népének rajongásig menő szeretete hatotta át. Ezért harcolt, ezért szenvedett, vállalta a megaláztatást, hogy népének jobb jövőt biztosítson.

Életének hetvenegyedik évét töltötte volna be szeptember végén a csernovai földművelő-család fia, Hlinka András, a rózsahegy-i plébános. Rajongó hívei „a szlovák nép atyjának” nevével díszítették fel, mikor — négy évvel ezelőtt — óriási embertömeg sereglett össze Rózsahegyre, hogy megünnepelje közelében s vele együtt a hetvenedik születésnapját. Ez a nap, 1934. szeptember 20-ika, a pálya tetőpontján mutatta Hlinkát, a szlovák katolikus néppárt vezérét.

Csernován született. Rózsahegyén, Léván tanult, a szepesi püspökség papnevelőjébe lépett s 1889-ben szentelték pappá. Arany-miséjét mondhatta volna jövő nyáron. 46 évig volt Rózsahegy plébánosa. Jelentősége 1918 után emelkedett nagyobb méretűre. Tagja volt 1918-ban annak a turócszentmártoni gyűlésnek, mely kimondotta Szlovenszko elszakadását. 1920 óta megszokták nélküli volt tagja a prágai képviselőháznak. A szlovák nemzeti öntudat felbresztését tekintette élete feladatának. A régi Magyarországon is, később az új kapcsolatban is.

Az impériumváltozás után alapította meg *Ludová strana* néven pártját, a szlovák néppártot s ezt vezette, mint a párt elnöke, egészen haláláig. Események terjesztésére alapította előbb a *Ludové Noviny* című lapot, majd a *Slovák* című napilapot.

Pártja, melyet közönségesen a „Hlinkapárt” néven emlegettek, 1919-ben és 1920-ban a kormányt támogatta, de aztán célzésekbe ment s abban maradt 1927-ig, amikor belépett a kormányba. Hlinka azzal adta okát ennek a lépésnek, hogy „meg kell védeni a köztársaságot, konszolidálni kell a fennálló viszonyokat és fenn kell tartani a szlovák nép integritását.” A kormánnyal tartunk, mondtotta, hogy megvédhessük egészében és részben a pittsburgi szerződést. S a következő évben, Rothermere lord fellépésével kapcsolatban, cikket írt a „Catholic Times”-be a Magyarországhoz való visszatérés ellen.

A *Tuka per* után, 1929 októberében, Hlinka kilépett a kormánykoalícióból. De az ezután következő években, a várt éles ellenzéki állásfoglalás helyett, lojális magatartást tanúsított s beérte azzal, hogy elvi követelések helyett ugynevezett korszerű követelésekkel lépett fel a kormánnyal szemben, nem idegenkedve utóbb a csehszlovák néppárttal való együttműködéstől sem.

Azon a meglepő fordulatokban nem szegény uton, mely Hlinka pályafutását jellemezte, érdekes mozzanat volt mult év szeptember 28-án, mikor ő üdvözölte a Rózsahegyre érkező *Benes* köztársasági elnököt, ki válaszában köszönetet mondott neki hűség-fogadalmáért.

Életének emlékezetes napja volt, mint említettük, az az ünnep, mellyel a szlovák nép hetvenedik születésnapját ünnepelte Rózsahegyén. A százezerhez állt közel az ünnepre különvonaton, szekéren és az autók sokaságán érkezettek száma. A szlovák püspökök is megérkeztek az ünnepre. A szepesi püspök mondotta a tábori misét, az ünnepi gyűlés befejezése után pedig átadták Hlinkának a szlovák nemzet ajándékát, a másfélmillió aláírást magában foglaló *aranykönyvet*, Rózsahegy városa ugyanezkor rendkívüli közgyűlésén diszpolgárává választotta meg az ezüstfűrtű népvézert.

Mult év októberében nagybeteg volt Hlinka. Már-már halálát várták, de az aggagytán felgyógyult és hetvenhárom évével új harcra ment Szlovenszko autonómiájáért.

Utóljára ez év június 7-én jelent meg népe előtt a szlovákok pozsonyi nagygyűlésén. Ő olvasta fel ott a szlovák néppárt kiáltványát Aztán megérkezett az amerikai szlovákok küldöttsége. Első utja Rózsahegy volt s ott a plébánia házában adták Hlinka kezébe a pittsburgi szerződés eredeti példányát.

A szlovák néppárt elnöksége vezérének emlékére országos nemzeti gyászt hirdetett ki.

Vasárnap temették el a szlovákság ösz vezérét. Nyolcvanezer gyászoló jelent meg a temetésen. A köztársasági elnök képviselőletében Hodža miniszterelnök is megjelent és nagy beszédet mondott. — A gyászmisét Vojtassák és Čarsky püspökök nagy papi segédlettel celebrálták.

A póstyéni bridszverseny pesti csapat nyerte

Általános nagy érdeklődés mellett zajlottak le a póstyéni bridszversenyek, amelyeken 13 csapat közel száz játékosal vett részt. A versenyen Kassa csapata kitünő startot vett. Az első három mérkőzést maximális pontarányjal nyerte meg Komárom, Trencsén és Zsolna ellen, valamennyi csapat közül a legjobban állott, amikor egyik legjobb játékosának váratlan balesete következtében a kassai csapat kénytelen volt a győzelmet ígérő mérkőzéstől visszalépni. A verseny mindvégig a legnagyobb érdeklődés mellett folyt le a Kurszalónban. Rögtön az első forduló után a budapesti MTK csapata került az élre és elsősgéig mindvégig megtartotta. Zahler Ernő vezérigazgató, a bridszszövetség elnöke hétfőn este hirdette ki a végeredményt, amely szerint első lett az MTK csapata (Kun dr., Erdélyi, Perl dr., Friedmann dr., Balogh, Singer). A második helyre Prága csapata került, amelyet Stein kapitány vezetett és amely csak néhány ponttal előzte meg M. Ostrau (Borák dr.) csapatát. Ugyancsak csekély különbség választotta el tőlük a negyedik helyre felsorakozó brünni (Jolesch) csapatot, míg az ötödik helyen Teschen, majd utána Pozsony, a Tátra, Trencsén, Zsolna és Érsekújvár csapatai következtek. A pozsonyi csapat érte el a legjobb helyezést a szlovenszkoiak közül és ezért a Közgazdasági Kör csapata (Österreicher, Pongrácz, Kolisch, Weiser, Ponger) külön díjazásban részesült. Az elsőhelyezett Póstyénifürdő bajnok címet 1938-ra és a fürdőigazgatóság vándorserlegét 1939. évre nyerte, míg a többi helyezettek a Csehszlovák Bridszszövetség plakettjeit kapták. A nemzetközi verseny befejeztével a résztvevők tiszteltetére a Grand Royában díszbankett lett rendezve. — A bridszszövetség ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a jövő évi Európa-bajnokságot május havában Póstyénben rendezik meg.

Megszóltak a vadászpuskák...

Augusztus 16-tól megkezdődtek újra a vadászatok s széles határunkban megszóltak mindenütt a vadászpuskák... Az eldurant puskák füstje kékesen száll fel a már ősziessé vált, hűvösödő levegőben.

A kukoricásban felhangzik újra a vidám hallihó, amelyből a hajtók csapata felveri a riadt fogolycsapatokat. A nyúl még biztosan továbbmenekülhet, az ő bundájára a vadásztörvény szerint csak később kerülhet a sor.

A szétrepülő sörétektől talált fogoly véresen zuhan a sárga tarlóra... A fölhangzott fütty-szóra a pertörz a kitanított vadászvizsla.

Az idén a napsugaras meleg március kedvezett a vadzaporulatnak és sok vad került majd teretkére, úgyhogy szent Hubertus lovagjai kiélhetik nemes vadász szenvedélyüket.

Valamikor külföldi vadászok jártak városunk környékére vadászni, akik messze földre elvitték vadászterületeink vadban gazdag jó hírét.

A napokban tehát újra megindult szépszámu vadászáink között a nemes verseny, hogy ki lö több vadat? Az ősemler őstörnei ébrednek fel ilyenkor vadászáinkban, akik a történelmi kor előtt csak vadászból és halászból tartották fenn kizárólagos életüket...

A János vitéz szerencsétlenül járt nézője

Autó és motorbicikli karambolja

Sági János, lévai munkás Turócszentmártonban volt az ottani építkezéseknél alkalmazva. A János vitéz lévai előadása őt is annyira érdekelte, hogy összebeszélte Tóth János 31 éves munkástársával, hogy vasárnap lerándulnak motorbiciklin Lévára és megtekintik az előadást. Szombaton a munka befejezése után ültek motorra, melyet Tóth János vezetett. Az út nagy részét szerencsésen meg is tették. Éjjel 1 óra körül már a Léva közvetlen közelében fekvő Nagyköszmály határában jártak, mikor szembetalálkoztak több autóval, melyek a János vitéz lévai előadásáról jöttek. Az egyik autót Mäky János újbányai söfför vezette, ki meg akarta előzni az haladó autósört. Mikor előrehajtott, hirtelen szemben találta magát Tóth motorbiciklijével. Mindketten olyan nagy sebességgel haladtak, hogy a katasztrófát már nem lehetett elkerülni. Az autó teljes sebességgel belerohant a szemben robogó motorbiciklibe, melynek utasai nagy ívben repültek az úttestre.

Tóth János, ki a motort vezette, összezúzta jobb térdét és sípcsonttörést szenvedett. Sági kisebbmértvű agyrázkódással és könnyebb zúzódásokkal úszta meg a balesetet. Mäky mindkét sebesültét azonnal autójára vette és a lévai kórházba szállította. Tóthot azonnal operálni kellett és jobb lábát amputálták. Mikor az operáció utáni agóniából magához jött és megtudta, hogy jobb lábát elvesztette, öngyilkosságot akart elkövetni. Az ügyeletes ápolónő azonban tettének elkövetésében megakadályozta. Tóth, ki szegény szüleinek egyetlen gyámoltója, súlyos idegromhamot kapott, úgyhogy állandó felügyelet mellett ápolják.

Léván,

a Dohánybevaltó mögött

házhelyeknek alkalmas

földterület részletekben eladó. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál: TURAY LÁSZLO vendéglős, Flórater, vagy a megbízottnál: Dr. Strasser Elemér ügyvéd, Léva. Telefonszám 19.

Ahogy én látom...

a zsemle—kifli háboru Léván a zsemle teljes megsemmisülésével, halálával végződött. Augusztus 16-tól nincs többé Léván zsemle, a polgári reggeli eme elmaradhatatlan alkotórésze, csupán kifli kapható, de az 25 fillérért darabonként. A két éves háboruban, amely a közigazgatósági hatóságok előtt folyt le, a kifli győzött, mert azt luxus-cikknek minősítették. A közönséges néptápláléknak nyilvánított zsemle ezzel kimondatott a halalos itélet és az ma Léván már csak a múzeumban látható, azaz még ott sem, mert eddig még senkisé meg gondolt arra, hogy az utókor számára mintának jó lenne eltenni egy-két darabot. Ma még nem látható előre, hogy mennyire tudnak az emberek a zsemle nélküli kiflis béke gondolatával megbarátkozni, a vajasz, a sonkászemle hiányát elviselni!

OKULÁR.

HIREK

A padok!...

Végre megérkeztek a lévai korzóra a régen reklamált és régen várva-várt padok! És ami még nagyobb szenzáció, nem dőlt össze a világ! Hányszor áhítottuk, hányszor követeltük, míg végre a bürokrácia atyamesterei is belátták, hogy ez jó, ez szükséges. Az ember, ha sokáig várakozik elfásul, de mi mégis örülni tudunk annak, hogy a nyárvégi augusztusban, az Ur 1938-ik esztendejében, Léván a főtúvonalon, mindnyájunk kedves korzóján, felállították a díszes padokat. Reméljük, hogy városunk lakossága meg tudja becsülni ezt az ajándékot, amelyet önmagának adott. És ha a mai súlyos időkben estéknél relatív megelégedettséggel és gondatlansággal ülsz derék polgártársam a főtéri vagy a kákai padon, gondoldj egy percre, csak egy pillanatra az újságírókra is, akik annyit írtak és verekedtek tollal a padokért, a lévai polgár nagyobb kényelméért...

— »János vitéz« és a posta. Mint több ízben jeleztük, a három napos szabadtéri előadások alatt a postahivatal a Fötéren kirendeltséget létesített s ez alkalommal külön alkalmi bélyegzőt használtak. Mint értesülünk, a kirendeltség 33 ajánlott, 14 expressz, 5 repülő és 9000 közönséges levelet, illetve levelezőlapot továbbított. Ezenkívül több mint ezer korona értékű bélyegzet adták el a filatelistáknak.

— A vonat kerekai haláira zúztak egy körmöcbányai körorvost. Megrendítő halálsvégű szerencsétlenségnek voltak tanúi szombaton 16.30 és 17 óra között a 415. számú, Léváról Érsekújvárra menő személyvonat utasai. Dr. Neumann László verebélyi származású körmöcbányai körorvos motorbiciklijén Verebélyre tartott. A kitűnő aszfalt úton teljes sebességgel engedte meg a motorbiciklit. Kálna és Lők között a vasuti átjárónál nincsen sorompó. A szerencsétlen fiatal 35 éves orvos valószínűleg nem vette észre, hogy Léva felől személyvonat közeledik, mert teljes sebességgel száguldó motorbiciklijé a vonattal egyidejűleg ért az átjáróhoz. A vonat elkapta a motort és utasával együtt pár méterre magával vonszolta. A szerencsétlen orvost halálos sérülésekkel húzták ki gépének roncsai közül és azonnal a lévai kórházba szállították, ahol azonban anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, behalt sérüléseibe. A tragikus szerencsétlenség környékéért nagy részvétet keltett, mert ez már a második eset, hogy a védetlen átjárónál ilyenfajta szerencsétlenség történt.

— Dr. Munk Károly lévai ügyvéd, a Kereskedelmi csarnok és a Národna banka lévai fiókjának ügyésze életének 46. évében folyó hó 17-én szívizélhűdésben, hirtelen elhunyt. Csütörtökön délután temették el nagy részvét mellett. Az izr. iskola udvarán felállított ravatalnál a gyászbeszédet Dr. Náthán főrabí mondotta, a Kereskedelmi csarnok nevében Kern Oszkár, az ügyvédi kar képviselőjében pedig Dr. Strasser Elemér mondott búcsúzó beszédet. Az elhunytban, aki városunk egyik közbecsülésben álló polgára volt, Munk László fivérének gyászolja.

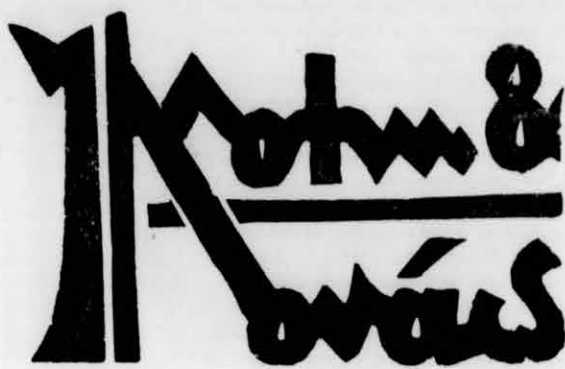
— Berger Lily áll. képesített zongoratanárnő szeptember 1-én ismét megkezdte a tanítást. Ziačka u. 3. Kasznárság.

— Láb a cséplőgépben. Uhrin Márton 40 éves munkás a cséplőgépben dolgozott s amint a kévéket adogatta a gépbe, a bal lába megcsúszott, a gép elkapta és összeroncsolta. A lévai kórházban ápolják.

— A főiskolások hagyományos nyári multságukat, augusztus 27.-én (szombaton) rendezik még este 8 órai kezdettel a Stranškynál.

NYÁRI OKÁZIÓ!

Tiszta selyem crepedechine Kc 28.-

szövet és selyemáruházában.

Olcsó nyári hetek!

Nagy maradékvásár!

Gyümölcsösét és kertjét szakszerűen rendbehozatja

Ifj. Holló Géza

okl. kertész LÉVA.

Városi faiskola, Lövölde mellett.

Értesítések beadhatók a Feldman trafikba, vagy Kákonyi vendéglőbe. Telefon 56. —

Tanuljatok meg járni!

Az ember valamikor gyermekkorában megtanult járni és ez elég volt egész életére. Most felnőtt korában ismét meg kell tanulnia, hogyan járjon az uccán, azaz hivatalos nyelven kifejezve, hogyan közlekedjék gyalogosan? Minthogy más nem igen látszik törődni azzal, hogy a közönséget Léván megtanítsa az uccán közlekedni, a sajtónak kötelessége a felvilágosító munka. Ime néhány szabály:

1. Figyeld az útvonalat, tekintis jobbra-balra, mielőtt elhagyd a gyalogjárót.

2. Figyeld a közlekedési rendőr jelzéseit az útkereszteződésnél. Nem kell kapkodva sietned, ha megfigyeled honnan jelez érkezést és hová mutat irányt.

3. Ne járt az úttesten, mintahogy nem kívánod, hogy a járművek a gyalogjárón közlekedjenek. Ha le kell térded az úttestre, ne kalandozz el, maradj a szélén.

4. Az uccán egyik oldalról a másikra menve, mindig a legrövidebb irányt válaszd, ne máskálj átlós irányban keresztül. Ez lehet néha a rövidebb út, de mindig a legveszedelmesebb.

3. Ne bámulj az úttesten áthaladva, ne tere-ferélj, ne köszöngess jobbra-balra, hanem figyelj! Az életről van szó!

— Háber Zoltán újabb sikere. Két évvel ezelőtt a Kálvárián megrendezte a Hány János szabadtéri előadását. Ez volt Léván az első szabadtéri játék. Amint most olvassuk a mátyusföldi magyar aratómunkások szeptember 4-iki tornóci népünnepélyén szabadtéren Arany János színpadra átdolgozott »Toldi«-ját adják elő több mint kétszáz szereplővel Háber Zoltán színpadi átdolgozásában. A darab rendezését és betanítását is maga Háber Zoltán végzi, így egyszerre, mint dramaturg és rendező mutatkozik be.

Mozi műsorok:

SZERDA, CSÜTÖRTÖK:

Apollo: Az idény egyik legsikerültebb hazai filmje, a Hvězda képes hetilapban megjelent regény nyomán, zenés vígjáték: »Tilos a szerelem«. Főszerepekben: Karel Lamač, Hans Vitová, Václav Trégl, Jaroslav Marvan.

PÉNTEKEN, SZOMBATON, VASÁRNAP:

Apollo: Grandiózus amerikai, izgalmas és idegfejesítő jelenetekben bővelkedő, újszerű rendezésű nagyfilm. »Meglincseltek«. Főszerepekben: Sylvia Sydney, Spencer Tracy, Edward Ellis.

PÉNTEKEN, VASÁRNAP:

Orient: Érdekesítő bűnügyi dráma új-donság. »Eletemről van szó«. Lebilincselő, izgalmas és korszerű film. Főszerepekben: Karl Ludwig Diehl, Theo Lingen, Kitty Jansen.

HÉTFŐN, KEDDEN:

Orient: Szenzációs hazai film: »A zsaroló«. Főszerepekben: Bušová, Mandlová, Pešek, Boček. — Előkészületben: »Allah-kertje«, Marleine Dietrich legnagyobb szerepe.

— Gépírási munkát otthonra jutányosan, a legpontosabb kivételben vállalok. — Cím a kiadóban.

— Vigyázzunk a dinnyehéjra. A dinnyeszezon beálltával egyes lelkiismeretlen emberek rossz szokása, hogy az elfogyasztott dinnye héját a járdára s az úttestre könnyelműen elsöprözik. Már sokszor megtörtént, hogy ilyen dinnyehéj eldobása láb és kéztörésnek volt az okozója. Városunkban is sokan vannak ilyen dinnyehéjszóró »gangszterek« — akikre a város utainak és járdáinak piszkítása és emberéletek veszélyeztetése miatt felhívjuk a rendőrség figyelmét.

— 100 éves a pöstyéni »szégyenoszlop« Száz esztendeje annak, hogy felállították Pöstyénben az ugynevezett »Szégyen-oszlopot«. Az oszlop a pöstyéni katolikus templom mellett, a plébániával szemben, a járásbírószág épülete előtt áll. Jellemző felírása a következő: »Senkit sem hívok, mindenkit elfogadok«. Ha valaki lopott, vagy egyéb bűncselekményt követett el, vasárnap délelőtt a szégyenoszlophoz láncolták és a templomból hazatérő hívőknek szabad volt az illetőt gúnyolni. A büntetés idejének hossza mindig attól függött, hogy milyen nagy volt az elkövetett bűntett. A százéves »jubileum« alkalmából Pöstyén városa az oszlop köré aszfalt járdát készített, hogy az oszlopot megtekintő fürdővendégek kényelmesebben körüljárhassák a százév előtti pöstyéni igazságszolgáltatás helyét.

Ismét új adóteher

Jön a légvédelmi pótdadó

A februárban megszavazott légvédelmi törvény alapján a kormány rendeletet készített arról, hogy milyen új adót vessen ki a község a lakossaira légvédelmi községi pótdadó címen.

Ez az adó igen nagy és így igen terhes lesz, mert — miként értesülünk — ezt az adót a ház-bér alapján vetik ki és pedig az olyan városokban és községekben, ahol házbéradó fizetnek, a légvédelmi pótdadó a házbérnek 15 százalékát fogja kitenni.

Ezt a légvédelmi pótdadót minden háztulajdonos köteles lesz fizetni, akár adómentes a háza, akár nem. A házosztályadót fizető községekben ezt a légvédelmi adót lépcsőzetesen állapítják meg.

Nem kell külön hangsúlyoznunk, hogy az adók terhei alatt roskadozó lakosságra mit jelent az új adóteher.

Vegyünk egy példát. Egy szegény iparos vagy gazdálkodó saját házában lakik, alig van betevő falatja, de mert háza van, annak bérét felértékelik — mondjuk — havi 200 koronára, ami évi 2400 korona bért jelent. E bérérték alapján a szegény iparosra vagy gazdálkodóra évi 360 korona légvédelmi adót vehetnek ki, oly községekben, ahol a lakosság házbéradó köteles.

Nem tudjuk elképzelni, hogy ilyen magas összegű adót hogyan lesz képes — például a városok leszegényedett lakossága fizetni, amely csak tengeti napjait.

Belátja ezt a csehszlovák gyáriparosok szövetsége is, melynek a kormány kiadta az adószedérről szóló rendeletet, tanulmányozás végett.

A szövetség azt javasolja a kormánynak, hogy ezt a magas adót szállítsa le 10 százalékra és hogy mentes legyen a pótdadó fizetése alól az a háztulajdonos, aki megtette az összes légvédelmi intézkedést, úgy hogy légitámadás esetén a község segítségére nem szorul.

Kíváncsian várjuk, fog-e a kormány e súlyos adóterheken enyhíteni.

A nagyságos asszony fürdik

Idő: délelőtt tíz óra. A nagyságos asszony épp most kelt fel az ágyból és fürdik.

Csengetnek. Az új mindenest ajtót nyit, középkorú, sovány ur áll az ajtóban, hegedűtök alakú fekete láddal.

— Alászolgája — köszön a ládás ur —, a nagyságos asszonnyal szeretnék beszélni.

— A nagyságos asszonnyal nem lehet beszélni — mondja az új mindenest —, a nagyságos asszony fürdik.

A ládás ur — aki nem más, mint egy porszívó-ügynök s a legújabb rendszerű porszívót óhajtott a nagyságos asszonynak bemutatni — nem hagyja magát:

— Kérem nekem okvetlenül beszélnem kell a nagyságos asszonnyal.

— De ha mondom, hogy fürdik.

— Kérem mindenütt ezt mondják. Ez csak kifogás.

— Becsületszavamra, fürdik! — fogadkozik a mindenest.

— Nem hiszem.

— Olyan boldog legyek!

— Nem hiszem.

A mindenest előnti a mérget. Megfogja a ládás ur kabátját és beráncsigálja a lakásba.

— Jöjjön!

Odaviszi a fürdőszobához, felrántja a fürdőszobaajtót és a ládás urat belöki a fürdőszobába.

Épp a legrosszabbkor. A nagyságos asszony ebben a pillanatban lépett ki a kádból és akkorát sikít, hogy a falak is megremegnek. A mindenest pedig diadalmas elégtétellel mondja:

Na, most már elhiszi?

— Az állami polgári iskola új igazgatója. A nyugalomba vonult Hromada János igazgató helyére az iskolaügyi referátus a napokban nevezte ki az új igazgatót Moško Pál polg. szaktanító személyében, aki új hivatalát már is átvette.

— **Bögger Edit** okl. zongoratanárnő kezdők és haladók oktatását vállalja. — Kasznárság, Ziačka u. 3.

— **Autószerencsétlenség két sebesülttel.** Ing. Hochberger Sándor vasárnap reggel feleségével és annak két unokatestvérével autón Dobsinára igyekezett. Az utat simán tették meg Podbrezováig, ahol az út egy éles kanyarulatot ír le. A kanyar előtt Hochberger hirtelen fékezett és az autó két hatalmas szaltót tett a levegőben, majd kerekre esett, azonban az ütődés következtében teljesen összetört. Ing. Hochberger és felesége súlyosabb sérüléseket szenvedtek és beszállították őket a podbrezovai kórházba. A két vendéggyerekek kisebb zúzódásokon kívül nem esett különösebb bajuk, vonaton érkeztek vissza Lévára. Megállapították, hogyha az autó még egy méterrel jobban farol, akkor menthetetlenül belezuhan az út melletti szakadékbá. Ilyenformán a szerencsétlenség tulajdonképpen szerencsés kimenetelű volt.

Modernizálásra szorul az adóhivatalok szervezete

Gazdasági körök már hosszabb ideje követelik, hogy a jelenlegi, meg nem felelő adókönyveské helyett újakat vezessenek be. A kereskedelmi kamarák állásfoglalása a kérdésben a következő: Elsősorban is az adóhivatalok szervezete szorul modernizálásra és javításra. A készpénzzel való adófizetésnek máról-holnapra való bevezetése a hivatalnoki kar növelését igényli, anélkül, hogy kiküszöbölhetők lennének a mai hibák. Ezért fontos, hogy először is szervezzék át az adóhivatalok számvevőségi osztályait, hogy a hivatalnokokat gyakorolják be a modern számvevőségi és könyvelési módszerekbe, továbbá, hogy a hivatalokat szereljék föl számológépekkel, hogy az elszámolás az előirt határidőben megejthető legyen s hogy minden adófizetőt kiértesíthessenek nemcsak a teljesített fizetésről és a fizetés elszámolásának módjáról, hanem a hátralékokról is. Ugyanigy idejében a leggyorsabban kellene elszámolni a jóváírásokat és idejében elő kellene írni a késedelmi kamatokat. Igen fontos a hátralékok idejében való pontos kimutatása, mert az adófizetőnek áttekintést nyújt adófizetési kötelezettségeiről. A kamarák e szempontok érvényesítésétől az adómorál javulását várják, mert jelenleg olyan a helyzet, hogy egész sereg adófizetőnek nincs áttekintése kötelezettségeiről, mert saját följegyzése nem egyezik az adóhivatalok előírásaival, a fölcsúszások igen gyakran különféle maradványokat tüntetnek fel s az adófizető azt sem tudja, hogy a befizetés milyen számlára könyvelték el és már kedve sincs állandóan felvilágosításokat kérni. Ezért kerül igen gyakran sor fölösleges végrehajtásokra, amelyek az adómorált csak aláássák. A kamarák nézete szerint az új adókönyveskéket úgy kell összeállítani, hogy a legjobban megfeleljenek a gyakorlati követelményeknek s hogy azokat főképpen minden adófizető meg is érthesse, mert a korábbi könyveskékek nem voltak világosak. Azt sem lehetett belőlük megállapítani, hogy a befizetést mire könyvelték el. Az adószámlakivonatokat pedig egyenesen érthetetlenek voltak és ezenkívül még későn is küldték azokat, amiből különböző kelemetlenségek származtak. A kamarák szerint az új adókönyvnek tartalmaznia kell minden előírást, minden befizetést, a pontos elszámolást és az ideiglenes adókötelezettséget. Kívánatos, hogy a jóváírások és a késedelmi kamatelőírások idejében eszközöltessenek és beírassanak az adókönyveskébe. A kérdés kapcsán a kamarák helyesnek tartják a német ipari szövetség ama kifogását, hogy az adóhivatalnokok állandó cseréletes rendkívül sok félreértést idéz elő, minthogy a hivatalnokok az adófizetőket nem ismerik.

— **BERÉNYI LILLY** áll. kép. zongoratanárnő gyakorlati és elméleti zongoraoztatást szept. 1-től kezdődőleg elvállal, Komensky u. 6.

— **Halálosan elgázolta az autó.** Csányi József lévai kádármeister szombaton este az ipolysági vásárról hazafelé tartott gyalogosan. Az országúton egy ismeretlen autó elütötte és segélynyújtás nélkül tovább rohogott. Egy később arra jövő autó vette fel a súlyos sebesültet és szállította Lévára. Csányi hétfőn reggelre sebeibe behalt. A csendőrség iparkodik megállapítani az ismeretlen autó rendszámát, illetve tulajdonosát, hogy a lelketlen soffőrellel az eljárást megindítsák.

Mennyit kapunk Mennyit fizetünk a valutáért?

Prága, augusztus 23.

100 pengőért	568.50	100 pengőért	571.50
100 lengy. zlotyért	548.50	100 lengy. zlotyért	551.50
100 román lejért	16.85	100 román lejért	17.15
100 német márkáért	528.—	100 német márkáért	532.—
100 ezüst márkáért	675.—	100 ezüst márkáért	685.—
100 dinárért	64.80	100 dinárért	65.20
100 olasz líráért	149.40	100 olasz líráért	150.60
100 svájci frankért	666.—	100 svájci frankért	669.—
100 francia frankért	78.95	100 francia frankért	79.55
100 Belgáért	488.—	100 Belgáért	490.—
100 holl. forintért	1587.—	100 holl. forintért	1593.—
1 angol fontért	142.50	1 angol fontért	143.50
1 amer. dollárért	29.05	1 amer. dollárért	29.25

SPORT

— **Itt a Déli kerület új vezetősége.** Köztudomásu, hogy Szabó Kálmán elnökkel egyidőben a választmány és az IB. több tagja lemondott a Déli kerületben viselt tisztségéről. A Szövetség a sorozatos lemondásokat tudomásul vette és a megüresedett tisztségeket új tagokkal kívánja betölteni. Mint hírlék, a kerület elnöke Vas Jenő lévai bankigazgató lesz, míg Mandl Oszkár örökét Boros, ugyancsak lévai sportember veszi át. A pénztárnok Pongrácz Kálmán, Komárom lett. A kerület székhelye is Komárom lesz. Az ESE-t felhívta a kerület, hogy a választmányba nevezzen be két tagot. Mint halljuk, az ESE nem akar élni ezzel a jogával.

— **Galánta mégis a Déli kerületben marad.** Megirtuk, hogy a GSE-átcsatolás milyen bonyolalmakat idézett elő úgy a Déli, mint a Nyugati kerületben. A pozsonyi csapatok nem voltak hajlandók a GSE-vel egy bajnokságban résztvenni és a Szövetség kénytelen volt a nyomással engedni és egy külön csoportot alkotni. Megszületett a Mátysföldi alsótály, melyhez odacsatolták Diószeget is. Az új alakulat székhelye Galánta lenne, külön IB-vel. Ebbe a csoportba előreláthatólag Galánta, Diószeg, Tornóc, Tardoskéd, Sellye, Farkasd és még két csapat lesz beosztva, míg a többi csapatok Komárom székhellyel külön bajnokságban játszanak. Ide fog tartozni: Párkány, Léva Ipolyság, Egyetértés, ESE II, Dunaszerdahely, Gúta és esetleg a KFC II is. A végleges beosztás csak napok kérdése.

Születés, házasság, halál:

Születés. Streicher Aladár Weinreb Jolán leány Zuzanna Noemi — Klacskó Gyula Bures Katalin fiú Gyula — Bobocky János Tóth Ilona fiú János — Jarábek Lajos Havre Andrea fiú Lajos István.

Házasság. Lesegeld Herman izr. Glauber Margit izr. — Zubal Mihály János rk. Krošlák Margit Terézia ág. hitv. ev.

Halálozás. Dr. Munk Károly 45 éves — özv. Strieska Mihályné szül. Pintér Borbála 68 éves.

Ki vesztette el?

Levelét találták az uszodában.

Rengetegen henteregték a lévai uszodában. Nők, férfiak s gyermekek. Mindenkiarról beszélt, hogy milyen kutyta meleg van. Egyszerre csak valaki egy levelet talált a sarokban. Egy négyoldalas, sűrű írással telerótt levelet. Biztosan valakinek a retiküljéből hullott ki, vagy az vesztette el, akinek szót.

Nyomban olvasni kezdtek:

Mókuci, egyetlen, Te Drága! — így kezdődött, ami minden kétséget kizárt a levél műfaját illetően. Szerelmes levél volt. A javából. Egész csoportosulás támadt körülötte. A strandolók pikáns részletekre szomjaztak. Intimitásokra. És főleg arra voltak kíváncsiak, hogy ki írta és kinek. Házasságtörés, líliomtíprás, szédelés?

— Halljuk! — zúgott a tömeg követelősen és a fókaszérien hosszú, szőrös lábú felfedező szavalta a levél tartalmát:

— El sem tudod képzelni, milyen boldoggá tettem azzal a Pozsonyból hozott kis csecebecsével! Igaz ugyan, hogy tulajdonképpen mást ígértél, de ami késik, az nem mulik, ugye Mókucim? Egyben közlöm veled, hogy nejed, az a randa, folyton a nyomomban ólálkodik. A multkor is a moziban kétértelmű megjegyzéseket tett rám az előzetemet illetően. Ez a bestia, akiről az egész Léva tudja...

A felolvasó hatásos szünetet tartott.

Phü! — sóhajtott és zsebkendőjével letörülte verejtékes homlokát.

— Ezt csak a Böske írhatta, — jelentette ki egy szőke nő — ráismerem a stílusára!

— Valami csúf nő — találgatta egy molett tisztességes asszony.

A felolvasó ismét munkához látott.

— Emlékszel a multkori esténkire a Pereg-parton édes Mókucim...

— Csaló gazember! — sivitotta közbe egy hang — kihagyott belőle.

A tömeg majd megléncselte a felolvasót, aki kétségbeesetten védekezett:

— De kérem... olyan arcpírító részletek, amiket nem lehet itt hölgyek jelenlétében felolvasni.

— Gyerünk az arcpírító részletekkel! — bömbölte az aranyifjúság és a bakfisok könyökkel dolgozták magukat előre a felolvasóhoz.

— Jó, de akkor olvassa tovább maga — lökdöste oda a levelet az egyik nagyszájúnak a felolvasó — és sietve távozott. A nagyszájú drámai líhegessé olvasta tovább a levelet:

...akiről egész Léva tudja, hogy úgy változtatja a szeretőt, akár az ingét, aki nagyobb forgalmat csinál a Bafánál is, aki...

A nagyszájú nyögdecsleni kezdett, elakadt, köhögött és a füle tövéig elpirult.

— Na mi lesz? — zúgolódott a nép — talán berekedt?

— Izé — dadogta a nagyszájú — egy kicsit túl frivol... — itt hölgyek is vannak jelen...

— Csak folytassa — nyugtatta meg a dadogót egy közismerten tisztességes asszony — sose zeneirozza magát!

— Adjá ide, majd én! — tépte ki a levelet a dadogó kezéből egy szókimondásáról ismert fiatalember, de amikor a kritikus sorhoz ért, neki is elakadt a lélegzete.

A levél aztán úgy járt kézről-kézre, a nők csak úgy csuklottak a gyönyörűségtől és a kombinációk száza indultak meg: ki írhatta? Másrészt pedig azt találgatták, ki az a férfi, akinek a levél szól. A szerelmes levél feldúlta a strandolók nyugalmát. Mindenki amatőr detektívnek érezte magát és nyomozott a saját szakállára. Családapák és családanyák súlyos vádakkal illették egymást.

— Már régóta gyanakszom erre a Z.-nére — tündökött egy becsületben megözönlött ember — egészen az ő írása és az ő gondolatvilága...

A strandtól távolabb, a hangos fürdőzőktől elvonulva, egy kissé pocakos, kopaszodó úr napfürdőzött.

— Te nem vagy kíváncsi erre a levélhistoriára? — Kérdezte egyik odavetődött barátja. Valami szenzációsan nagy malacság, különösen a végén, amikor azt írja, hogy...

— Tudom — legyintett unottan a kopasz, amikor azt írja, hogy mi lesz, ha élműlik a szerelmem és

— Honnan tudod? — képedt el a barát.

— Na hallod, azt hiszed, hogy nekem nem írtak soha ilyesmiket?

Ankét a hazugságról és igazságról, ahogy a laikus látja és ellenkezőleg

A becsületes újságíró, aki a Hazugság és Igazság kötforrásánál átszűrő munkát végez — hogy meg ne ártson nagyon a Hazugság és el ne rettenjen az olvasó a való igazságtól — számtalan-szor megtorpan a két ikertestvér fogalom lerög-zítésénél. Ugy van egymásbanöve ez a két fogalom, mintha el se lehetne választani őket. Egy ez mind a kettő? Lehet ezeket külön-külön is elkép-zelni? Mi az igazság és mi a Hazugság?

Amilyen könnyű a kérdés, olyan nehéz a felelet.

A Hazugság körmönfontan azzal felel, hogy kivonja magát az egyenes válasz elől. Egyszerűen: a Hazugság nem definiálható! Mert ha sarkalatos szavakba lehetne foglalni, már Igazság lenne.

Az Igazság... Az Igazsággal baj van. Ingatag, gyáva. Míg a Hazugság önként adódik, az Igazságot (lásd a törvényszéki riportokat) folyton keresik és csak a legkritikább esetben találják meg. De, ha eltalálják az Igazságot, akkor — legtöbbször — akkurátusan találják el. Mint a szöveget. A fején. Fejbe verik az Igazságot mindenhol és mindennap sokszor.

Ezért gyáva és ezért van annyi baj az Igazsággal.

Bajban az Igazság, gyerünk ankétra — az úgy se segít rajta.

Mit mond egy párkányi kereskedő?

— Az Igazságban állandó konjunkctúra van. A közönség mindig olyan árut keres, amiből a legkevesebb van.

Az iparos:

— Az Igazság a legtökéletesebb mestermunka, amit nem lehet kézzel fabrikálni. A Hazugságot gyárilag is előállítják.

A gyümölcsstermelő:

— A Hazugság olyan, mint az alma, amibe Éva anyánk beleharapott: édes. Az Igazság — úton-útfélen hangoztatják — a barackmag ízéhez hasonlító keserű.

Szülősgazda:

— Borban az Igazság! Azért szüretelünk évről-évre kevesebbet.

Ide iktatom még az erkölcsösöz puritán választát, mely szerint az Igazság erény, a Hazugság bűn és ezzel lezártnak tekinthetjük az ankétot.

Eredmény? Megállapítható, hogy az Igazság — ami borban van, keserű és a nagy kereslet ellenére nagyon labilis valami. Ami pedig labilis, az nem törvény, már pedig az Igazság törvény, illetve, ami törvény, az az Igazság. Tehát úgy kell lenni, hogy nincs Igazság a földön. Ez az Igazság!

Szinte hallom a jóhiszemű laikusok ellenvetését: Újságírói bölcselkedés... sofizmus... nincs igazsága... ellenkezőleg... éppen ellenkezőleg!

Jól van! De mielőtt követ vetnének rám, szabadon enyhítő körülményként felhoznom, hogy újságíró vagyok. Nekem hivatalból is meg van engedve nem igazat mondanom.

En naponkint kalopot emelek a panamisták, az erkölcsösözök előtt, akik nem szünek meg hangoztatni, hogy van igazság. Hazugság, Bűn és Bűnhődés. Az újságíró és tegyük hozzá, a becsületes újságíró naponkint hazudik, mert rákényszeríti az a morái, amit ezek az emberek a saját képükre teremtettek.

Az újságíró relative hazudik, amikor nem meri megírni az igazat, mert nem akar börtönbe kerülni. Mert jól tudja, hogy az Igazság gyáva, az Igazsággal baj van, míg a Hazugság merész. Ennek veszedelmes és biztos fegyverei vannak.

Az újságírónak alkama van közelről látni azt a rengeteg köz- és magánéleti piszokságot, panamát, szennyet, ami soha sem kerülhet napvilágra. Amit nem szabad hangosan kijelteni, mert az már Hazugságnak, rágalomnak számít. A Hazugság pedig bűn, szörnyű nagy bűn és ha kitudódik a Bűn, az csak természetes, hogy jelentkezik az igazságszolgáltatás, a Bűnhődés.

Lám, lám — mondják erre a laikusok — mégis csak van igazság a földön.

Van. De most már el tetszik hinni, hogy ellenkezőleg is nekem van igazam?

(Kár.)

Úti képek Zlin

Amerika, — Európa szívében. Tüneményesen szép kertváros a szelid lankán. Erdők övezik és fái behúzódnak a városba és körülölelik a házakat ózondus ötéssel.

Liget, pázsit, virág, széles, tágas, gondozott utcák, parkirozott terek és ragyogó tisztaság. Érdekes, felelőtlenség, nehéz lesz megvalni tőle.

Az idegenforgalom óriási. A tizenegyetemes Bafa-hotelben csak másnap kaphatók szobák.

A gyár. Grandiózus méretek. 24.000 elektromotor, 28.000 munkás szorgos keze: 170.000 pár cipő naponta. Egyik gép pillanatok alatt erősíti a cipőfelsőrést az alsóhoz, a másik villámgyorsan talpal.

A Bafa-művek egy része a közeli Bafoban van. Zlinhez hasonló gyönyörű telep. Itt dolgoznak fel a nyersbőrt. Érdekes a krém-gyár s impozáns a papírgyár 90 méter hosszú, 10 méter magas gépével. A cipőszinór a »néptelen« gyárban készül. Az önműködő gépek fűlsiketőt zajjal dolgoznak. Négy munkás ügyel fel rájuk.

Megkapó látvány a Bafa-emléksarnok. Kétemeletes üvegpalota. Egy nagy ember teremő életének mozzanatai vannak itt megörökítve. Ebben a múzeumban láthatók a cipők a Föld minden részéből: a kanadai indián s az afrikai néger lábbelijétől kezdve — török, perzsa, hindu szandálokot át — a himes kínai topánig... És cipők korok szerint: a háromezer év előtti cipő-ös, Krisztus-korabeli sarúk s a középkor nemesinek s lovagjainak ma már groteszkül ható cikornyás, hosszú cipelője.

Az iskolák külön tanulmányt érdemelnek. Akik az ifjúság nevelésével foglalkoznak vagy törődnek — nézzék meg! Minden pedagógus fantáziáját meghaladja az iskola-higiene... Ha a nagy Komenský láthatná Fentről az óriásablakú csupafény, csupanapsugár termeket...

A munkás- és tisztviselő lakások — a legnagyobb és legideálisabb elméletek megvalósítása. Ilyen hajlékok rajongók álmodhattak meg valamikor a munkásembernek. Egymástól egyenlő távolságra, fák közt, kék ég alatt piros tégladobozok.

Még sok-sok a néznivaló: sportstadion, kórház, képtár, az erdei Bafa-temető, állatkert, kilátó.

Zlin árai meglepők. Hihetetlen olcsóság. A szállodában fürdőszobás, kényelmes szoba 20 Kc.

Dél. Megszólalnak a szirénák. Munkások özönlenek a gyárakból, az éttermek, büffek megtelnek. Egy csésze kávé 50 fillér, egy adag hús 2 Kc. Fétegykor a moziba megyek 1 korona 20 fillérré. 2500 néző számára van hely.

Mindenütt elégedett arcok, rendszeren öltözött emberek, jólét, fegyelmesség, kultúra, haladás, lüktető élet s megnevező fejlődés.

**

Négy nap Zlinben — felejthetetlen élmény volt. Az állomáson a megafon beszállást kiált

...Elvisz a Bafa-vonat... Búcsút intenek a bájos, piros dobozok... kisebbednek... lassan elbujnak a fák közé... Zlin — a Munka virágzó városa — becselivad az erdő zöld tengerébe.

D. I.

A napraforgó,

mint karcú lány úgy emelkedik ki a többi virágok közül. A nap forrószívű szeretője. Arra fordítja sárga, szerelmes virágfejét, amerre hatalmas ura küldi tüzes, életet teremtő sugarait... A napraforgó a gyorsanmuló, virágfüzűes Nyár szimbóluma. Addig örüljünk, még ránk mosolyog kerék virágarcával.

Nemskókára ugysis eljön a szomoruszívű Ősz — lehullanak aransárga virágszirmai és fekete magjait a vidám cinkék boldogan csipegetik...

S a napraforgó karcú derekát átöleli a halált-lehelő Ősz deres karjával — a Tél havas szemfedőt szítal a Nyárban boldogan kacagó virág életére és varjak gyászzenéje közben sírba fekteti...

A napraforgó, mint karcú lány emelkedik az illatos virágok fölé — még velünk örül, ha csókol az aranyos napsugár, hogy pár hét múlva velünk sírassa a hűtlen Nyár gyors elmúlását...

(n. I.)

Hírek mindenfelől

— **Elmulatta a bizománybor árát.** A komáromi kerületi bíróság múlt héten tárgyalta Benkó János ipolyszakállási munkás ügyét, aki 1936 őszén több kiskoszmáyi gazdától 433 liter bort vett át 1255 korona értékben azzal, hogy a bort értékesíti és a pénzt a gazdáknak adja át. Benkó a borokat valóban el is adta, azonban a kapott pénzt részben elmulatta, részben egyéb céljaira fordította. A tárgyaláson Benkó beismerte a vádat, azonban azzal védekezett, hogy mindezért a gazdák tehetnek, mert megbeszélésük értelmében azoknak el kellett volna jönniök a pénzért, ami nem történt meg és így ő »kénytelen« volt elkölteni a pénzt. A bíróság nem fogadta el Benkó különös védekezését és kéthónapi fogházra, valamint háromévi hivatalvesztésre ítélte el őt.

— **Uj csendőröket vesznek fel — államnyelv ismerete nélkül is.** A »Národ« mult heti számában közli, hogy a csendőrséghez, új, legénység-i állománybeli személyeket vesznek fel. A pályázónak erkölcsileg feddhetetlen előéletűnek, legalább 21 s legfeljebb 35 évesnek, nőtlennek, vagy özvegynek, gyermektelennek, legalább 165 centiméter magasnak és katonaviseltnak kell lennie. Az államnyelv ismeretének a föltételét elengedhetik s megfelelő határidőt adnak annak elsajátítására. A szabályszerűen felszerelt és felbélyegzett kérvényeket az illetékes országos csendőrfőparancsnoksághoz kell benyújtani.

Apróhirdetések

Minden szó 40 fillér, a legkisebb hirdetés ára 4- Kc.

Szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló

lakás

szepember 1-től kiadó. Podluzsánka sor (Óreg vágóhid mellett)

Szücsvarrónót

azonnal felvesz Schwarcz Miksa szücsmester.

Különbejárattú

butorozott szoba

szept. 1-től kiadó. Ugyanott egy, esetleg két diáklány teljes ellátással és zongora használatával felvétetik. Cim a kiadóban.

Kisebb

Wertheim-szekrényt

vennék. — Cim a kiadóhivatalban. —

Megbízható, ügyes

solórt

felveszek személykocsinhoz. Cim a kiadóban.

»LÉVAI UJSÁG« gazdasági, kulturális és kritikai hetilap, megjelenik minden szerdán. — Főszerkesztő: Dr. STRASSER ELEMÉR. — Felelős szerkesztő és kiadó: AKÜCS ERNŐ dipl. agr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Léva, Stúr u. 3. Telefon 19. — Előfizetési díj: egészévre: 48.—, félévre 24.—, negyedévre 12.— Kc, egyes szám ára 1.— Kc. Három példány megtartása ¼ éves előfizetésnek számít. Hirdetések tarifa szerint a kiadóhivatalban adhatók. Gyakori hirdeteknek engedély. — Kéziratokat nem adunk vissza. — A postabélyeg használatát a bratislavai posta- és táviridőigazgatóság lévai feladóhellyel 109.976. V — 1934. szám alatt engedélyezte.

Toledóban most épült fel a világ első háromemeletes üvegéből készült háza. — Augusztus 22-én indul Horthy kormányzó németországi útjára. — Fegyverkezésre fordítják a Szovjet költségvetésének negyven százalékát. — Tompa Mihály rimaszombati szobrot, a költő halálának 70-ik évfordulóján ünnepélyesen megkoszorúzták. — Magyarország ismét Európa-hajnok a vízpolóban. — A kisantant és Magyarország közeledését várják az augusztus 20-iki kisantant konferenciától. — Nyolc százalékkal magasabb az idei európai buzatermés a tavalyinál. — Csehszlovákiában az első félévben 12 és fél százalékkal emelkedett a borfogyasztás. — A legújabb közigazgatási törvény szerint tíz tartományra osztják Romániát. — Szlovénkón 59 száz éven felüli embert irtak össze, akik közül 41 nő és 18 férfi, három nő és 2 férfi már 110 éven felüli korban van. — Nagyszombat városa szeptember 10-én (ünnepl 70) éves fennállását. — 4136 magyar középiskolai tanuló magyar és 766 magyar tanuló szlovák középiskolába járt Szlovénkón. — A gömöri vasutvonal mentén az összes vasuti megállók és állomások tábláit, melyek eddig egynyelvűek, szlovák felírásuk voltak, kicserélték már kétnyelvűre, szlovák-magyarra. — Havi 1500 koronára emelték fel a külföldre szóló postai átutalás maximumát, kétezer bűnvádi eljárás folyik a csehszlovák korona törvénytelen kiutalása miatt. — 25 ezer száz és körmájással megmetyeztetett udvar van Szlovénkón. — Földalatti repülőtereket épít Németország a francia határon, a repülőtér közelében 27 községet kitelepítettek és a községeket előbb repülőgépekről összebombázták, majd eltüntették a föld felszínéről. — Habsburg Ottó, kinek kilátásai a magyar trónra az Anschluss óta teljesen kilátástalanok, Délamerikába vándorol. — Japán megneptámadási egyezményt akar kötni a szovjettel, négyezer halottja és sebesülte van a határmenti harcoknak. — A veszprémi püspökség erdejében Ösy György nevezetű orvadász rálőtt egy tizenkettes szarvasbikára, a sebesült vad rátámadt és agancsával olyan ütést mért fejére, hogy holtan esett össze. — Kiűtött az olasz-francia „utlevélháború”, francia állampolgár csak az illetékes francia hatóságok előzetes engedélyével utazhat Olaszországba. — Kőlcsey, a nagy költő halálának 100-ik évfordulójára nagy ünnepségekre készül a SzMKÉ. — Az európai konfliktusból a tengerentúli világrésznek, Amerikának van a legtöbb haszna, ide vándorol Európa aránya. — Augusztus 13-án, 13 utasával, 13-ik útján Strassburgtól mintegy 40 kilométernyire, lezuhant a prága-párisi repülőgép, utasai mind szénén égtek. — Brünben agyonlőtte szerelmesét egy fiatal színész, majd felakasztotta magát. — Egy hónap alatt 1283 fürdővendég érkezett repülőgépen Pöstyénbe. — Ünnepélyesen fogadták Berlinben a francia légiflotta parancsnokát, a lapok híradása szerint a légi fegyverkezés korlátozásáról is fognak tárgyalásokat folytatni. — Újabb nagyhozamú olajkutakat tártak fel Magyarországon, ezzel az ország nyersolaj szükségletének jórészt fedezni tudja. — Egy év alatt félmillióval emelkedett a munkanélküliek száma Angliában. — Saubsdorf községben lelőttek egy őrtűt, aki sortűzzel támadt a csendőrökre. — Svájc bevezette a gabonavámot, buzánál és rozsnál métermázsánként 3 svájci frank a vám. — Németország bevehetetlenül építi ki nyugati határait. — A Duna hidjáról a vízbe vetette magát egy pozsonyi financ és a habokban lelte halálát. — Csehszlovákiában bevezetik a hároméves katonai szolgálatot. — Felvágta kezén az ereket, azután a Dunába ugrott Baldauf pozsonyi vendégfő, tettét idegösszeomlásban követte el. — Moszkvában kivégeztek egy magyar orvost, akit Kun Béla protekciója juttatott el a Krenl orvosi székéig. — Állandósítják a lévai szabadtéri játékokat és jövőre a Mézeskalácsot mutatják be. — Négy évszázad után üzembe helyezik az ujbányai aranybányát. — Londonból vidékre szállítják az Angol Bank aranykincseit, nehogy ellenséges légitámadás esetén a jegybank egész aránya egy helyen legyen összpontosítva. — James William az ejtőernyőugrás világbajnoka halálos szerencsétlenség áldozata lett, egyik ugrásánál az ejtőernyő nem nyílt ki és halálra zuzta magát. — Magyarország teljes vízummentességet engedélyezett a budapesti Őszi Vásár külföldi látogatói részére. — Szlovénkó 13 ezer vagon tűzifát exportál Magyarországra. — Rómának, az örök városnak, összesen 45 plébániája, 423 temploma, 218 nyilvános kápolnája és 70 oratóriuma van. — Amerikában Kuba szigetén nyersolajforrások kutatása közben egy olyan terepre bukkantak, ahol vegytiszta benzint tör fel a földből. — Dunaföldváron Bittó Gyula gazdasz szivenszúrta szerelmesét, mivel a leány szülei ellenezték házasságukat, majd saját szívébe mártotta a kést. — A keletindiai tartományokban tízezer falu víz alá került, több mint háromszáz ember esett az árvíz áldozatául. — Ecnadorban a földrengés három községet teljesen romba döntött. — Felállították Székesfehérvárott Szent István szobrát, melyet augusztus 18-án lepleztek le a kormányzó jelenlétében. — Ernarecsi délszerbiai községben a villám halálasujtott három gyermeket. — Olaszország decemberig betiltotta a marhabevitelt. — Soha nem volt olyan kedvező légkör Magyarország és a kisantant közötti megegyezésre, mint most — írja a Times napilap dunai levelezője. — Newyorkban százezres tömegek ünnepelték Corrigont, a vakmerő fiatal amerikai pilótát, aki ósdi gépén a „légi gebén” átrepülte az óceánt. — A nyirbogdányi ref. templom tornyából felesége utáni bánatában levetette magát a templom 73 éves harangozója, azonnal meghalt. — Tegnap kezdődött meg Bledben, a jugoszláv fürdőben, a kisantant konferenciája. — A szudétánémet párt kitar a karlsbadi követelések mellett. — Az Egyesült Párt segélyt osztott ki a leégett füleki zománcgyár munkásai között. — A budapesti Nemzeti Színház megünnepli Herczeg Ferenc 75-ik születésnapját. — A pöstyéni járásbírósaq elítélt egy lapterjesztőt, mert elsikkasztotta az Esti Ujság pénzét. — A szudétánémet párt elutasította a csehszlovák kormány statútum-tervezetét és az állam teljes átépítését követeli. — A székesfehérvári országgyűlés törvénybe iktatta Szent István király emlékét. — Budapesten megalakították a magyarok világszövetségét. — Csehszlovákiában az államvédelmi alapra eddig 480,631.180 korona folyt be. — A Vatikán óvá inti a nemzeteket a háborútól, egy új háború csak forradalommal végződhet. — Szivroham megölte Krausz Simont, a legendáshírű budapesti bankárt, koldusszegényen halt meg a legbőkezübb mecénás. — Csehszlovákiában a hivatalosan kimutatott 691.923 főnyi magyarság az elmúlt hat év alatt 36.751 fővel szaporodott. — Magyarország széntermelése a félévi hivatalos jelentés szerint 2,864.514 métermázsával emelkedett. — Egy millió lovat, három millió sertést tenyésztenek Jugoszláviában. — Losonc mellett egy autó nekirohant az Ipoly hidjának, az autó sofőre és egy utasa szörnyethalt — Bebalzsamozták Hlinka holttestét, pártközi megegyezés értelmében szlovák nemzeti politikus Vančo Miloč dr. turócszentmártoni ügyvéd kerül Hlinka helyébe a parlamentbe. — Angliában bevezették a fájdalommentes szülést. — Felakasztotta magát a nagyszombati fogda cellájában egy koldus. — A romániai állami ünnepek alkalmából új román bélyegét adott ki a posta. — Amerikában aluminiumból készült óriási kettős autobuszokat állítottak forgalomba, amelyek összesen 140 személy részére készültek. — Horthy Miklós kormányzó babérkoszorút helyezett a székesfehérvári Árpád-házi királyirokra. — Szeptember 10-én indulnak meg az új csehszlovák-magyar kereskedelmi tárgyalások. — A Vatikán és Olaszország közt egyre jobban elmélyül a harc a fajelmélet gyakorlati bevezetése miatt.